

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 13 października 2022 r.

Poz. 7257

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-III.4131.1.181.2022.4

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 5 października 2022 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 ust. 3 w zakresie zwrotu: „z tym, że obowiązuje on tych nauczycieli od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zlecono nauczycielowi zastępstwo” uchwały nr XXXVII/315/2022 Rady Gminy Przygodzice z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dyrektorów i wicedyrektorów szkół i przedszkoli oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Przygodzice – ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 31 sierpnia 2022 r. Rada Gminy Przygodzice podjęła uchwałę nr XXXVII/315/2022 w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dyrektorów i wicedyrektorów szkół i przedszkoli oraz określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć niektórych nauczycieli szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Gmina Przygodzice, zwaną dalej „uchwałą”.

Uchwałę podjęto na podstawie „art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) oraz art. 42 ust. 7 pkt 2 i 3 w związku z art. 91d pkt 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.)”.

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 6 września 2022 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje.

Zgodnie z art. 42 ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.), zwanej dalej „Kartą Nauczyciela”, dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3. Stosownie do zapisów art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela, organ prowadzący szkołę lub placówkę określa zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.

W § 1 ust. 3 uchwały postanowiono: „Wymiar zajęć ustalony w ust. 1 odnosi się również do nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze w zastępstwie nauczycieli, którym powierzono te stanowiska z tym, że

obowiązuje on tych nauczycieli od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zlecono nauczycielowi zastępstwo”.

W ocenie organu nadzoru, przepis ten w zakresie, w jakim przyjmuje zasadę, iż obniżenie wymiaru zajęć nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze w zastępstwie nauczycieli, którym powierzono te stanowiska, obowiązuje dopiero „od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zlecono nauczycielowi zastępstwo”, został podjęty z istotnym naruszeniem art. 42 ust. 7 pkt 2 w zw.z art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela.

Z treści art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela wynika jednoznacznie, że obniżenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć wymienionym w tym przepisie nauczycielom (tj. dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze) następuje w momencie objęcia funkcji kierowniczej, a nie, jak postanowiła rada w § 1 ust. 3 uchwały, od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zlecono nauczycielowi zastępstwo. Zauważyć też należy, że omawiany przepis Karty Nauczyciela w żaden sposób nie różnicuje sytuacji prawnej osób w nim wskazanych. Tymczasem rada ustanowiła normę prawną skierowaną jedynie do nauczycieli, którzy funkcję kierowniczą pełnią w zastępstwie, w ten sposób różnicując sytuację podmiotów wymienionych w art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela. Rada przyjmując więc kwestionowany zapis, dokonała niedozwolonej modyfikacji art. 42 ust. 6 Karty Nauczyciela, co stanowi istotne naruszenie prawa i skutkuje koniecznością stwierdzenia nieważności § 1 ust. 3 uchwały w zakresie wskazanym w sentencji.

Podkreślić należy, że uchwała podejmowana na podstawie art. 42 ust. 7 Karty Nauczyciela stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa.

Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11, CBOSA). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez przyzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę. Z konstytucyjnej zasady praworządności i legalności aktów prawa miejscowego należy również wyciągnąć wniosek o zakazie powtarzania w aktach prawa miejscowego zapisów ustaw i ich modyfikacji, co potwierdza NSA w cytowanym wyżej wyroku: „powszechnie obowiązujący porządek prawny zostaje naruszony w stopniu istotnym nie tylko poprzez regulowanie przez gminę jeszcze raz tego, co zostało już uregulowane w źródle powszechnie obowiązującego prawa, lecz także modyfikowanie przepisu ustawowego, co możliwe jest tylko w granicach wyraźnie przewidzianego upoważnienia ustawowego”.

W związku z powyższym orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski

(-) Michał Zieliński

(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Przygodzice

Wójt Gminy Przygodzice